

Nagy Henriett

közjegyzőhelyettes

„Köz”jegyző az egyházban¹

Debreceni Jogi Műhely, 2017. évi (XIV. évfolyam) 3-4. szám (2017. december 30.)

DOI 10.24169/DJM/2017/3-4/5

Ab ovo előrebocsátani kívánom, hogy cikkem elnevezése tisztázásra szorul, ui. az egyházon belül a mai, hagyományos értelemben vett latin típusú közjegyzőség nem létezik. Ám az egyházi „köz”jegyző – e szóhasználatot kizárólag a párhuzamba állítás szemléltetése szempontjából megengedve – és a közjegyző jogintézménye, szerepe és feladatkörei, több szempontból, egymással rokoníthatók, mitöbb párhuzamba állíthatóak, melyek egyben a közös eredet, fejlődés koncepcióját is alátámaszthatják. Nézzük, mégis miért beszélhetünk az egyházi szervezetrendszerrel összefüggésben quasi közjegyzői hatáskörrel bíró személyekről!

Az egyházjog rendszerének főbb sajátosságai

Az egyházi jegyző, illetve a közjegyző működését – az előbbieken felvázolt működési elveken kívül – az eljárásukat elsősorban és alapvetően meghatározó normákon keresztül is megközelíthetjük, illetve jellemezhetjük. E szabályok a két jogintézmény esetében ugyan eltérőek, mégis találhatunk ebben is párhuzamosságokat, néhol még azonosságokat is.

A jegyző tevékenységét az egyházjog határozza meg. Az egyházjog azonban nem ismeri a hagyományos értelemben vett polgári peres eljárás jogintézményét, a szigorú szabályokon nyugvó büntetőeljárással ellentétben. A speciális tárgyú közigazgatási eljárások szintén szigorú és részletes kidolgozást nyertek. Ide tartozik többek között a szentté avatás, a plébános áthelyezése, illetve elmozdítása is. Az ügynevezett szerzetes jog szabályozása alá számos egyházi sajátossággal bíró intézmény, mint például a kiközösítés², azaz a szerzetesrendből való elbocsátás eljárási rendje tartozik.

Az általános jellemzőiket, fő szabályokat a CIC tartalmazza.

A CIC-nek két jelentősebb módosulása az 1917. évi és az 1983-ban kelt, Szent II. János Pál pápa által kibocsátott, általánosan és egyetemlegesen „CIC”-ként rövidített törvénykönyv. Az egész latin – a keleti kereszténységet nem ide értve – egyháznak szóló, vagyis egyetemes törvényeket, hacsak egyes esetekben a törvényhozó más módot nem ír elő, az 1909 óta megjelenő Acta Apostolicae Sedis című hivatalos közlönyben való kiadással hirdetik ki.³

A CIC-hez képest –részletesebb, a helyi sajátosságokat figyelembevevő, ügynevezett részleges jogotaz egyes egyházmegyéken belül alkothatnak. A kánonjog logikája tehát ezen a kettősségen alapul, melyben – ebben a kontextusban – felfedezhető a helyettesítés és a harmonizáció elve is. Ez azt jelenti, hogy a

---

¹ A római katolikus egyház belső szervezetrendszerén belül

² Jogi kifejezéssel: exclaustatio (PPEK / Erdő Péter: Latin – magyar egyházjogi kisszótár: exklauztráció CIC 686-687. kánonjai).

³ Erdő Péter: Egyházjog, 3. átdolgozott, bővített kiadás, Szent István Társulat, 2003. 93.

későbbi törvény akkor törli el vagy módosítja a korábbi, ha ezt kifejezetten kimondja, vagy ha szöges ellentétben áll vele, illetve, ha a korábbi törvény anyagát a maga egészében szabályozza; mégis az egyetemes törvény nem módosítja a részleges vagy különös jogot, kivéve, ha a jog kifejezetten ennek ellenkezőjét rendeli el.⁴

A CIC a quasi „Alaptörvény”, amellyel a részleges jog lehet ellentétes, ha a törvény szövegéből más nem következik. Az egyházjogi normák alkalmazása során nélkülözhetetlen az egyház szervezetrendszerének ismerete, hiszen ez az a „közeg”, ahol az egyházjogi szabályokat a gyakorlatba átültetve kell tudni alkalmazni – többek között – a jegyzőnek is. A téma szempontjából megkerülhetetlen, hogy az egyház szervezetrendszerére – melynek egyik legfőbb jellemzője a hierarchikus felépítés – egy kis kitekintést adjak.

E kitekintés néhány – meglátásom szerint a közjegyző tevékenységével is rokonítható – eljárási cselekmény bemutatására is módot ad, így például rögtön az elsők között ismertető diplomáciai képvisellel kapcsolatos egyes feladatok felvázolására is. Az egyetemes egyház egyházmegyéből áll. Az egyházmegyék élén a megyéspüspök található. A sok egyházmegye közül egy, és méltán a „leghíresebb”, Vatikánváros, amelynek saját megyéspüspöke nem más, mint Róma püspöke, a mindenkor pápa. Ilyen értelemben érdemes, és a közjegyzői hivatásrendet gyakorlók számára talán izgalmas is, megvizsgálnunk közelebbről a Vatikánban kelt okiratok (magyar) közjegyző előtti érvényesíthetőségét, illetve minősítésének sajátosságait.

Diplomáciai képviselő a Vatikánban

„A Közjegyzők Nemzetközi Uniója (UINL)⁵ – amely kifejezetten latin típusú közjegyzőségeket tömörít – tagjai között tartja nyilván a Vatikánt, ami azt jelenti, hogy az itt működő közjegyzőség stílusjegyeiben a latin típusú minta szerint működik, ha nem is teljesen azonos azzal.”⁶

Az egyes külképviseletek által ellátandó feladatok közül a konzuli védelemről szóló törvény értelmében Magyarországnak a miniszter által egyes közjegyzői feladatok végzésére felhatalmazott konzuli tisztviselője közjegyzői hatáskörben jár el. Ide tartozik például a tanúsítvány kiállításának esetkore Magyarországnak miniszter által egyes közjegyzői feladatok végzésére felhatalmazott hivatásos konzuli tisztviselője konzuli tanúsítványt készíthet arról, hogy a másolat az előtte felmutatott okirattal megegyező, az aláírás és kézjegy valóságáról, magyar állampolgár életbenlétéről, a fordításhelyességéről, ideértve az általa készített hiteles fordítást is, egyéb jogi jelentőségű tényről és körülményről.⁷

Az így készített tanúsítvány közokirat és az ezen jogkörben eljáró konzuli tisztviselő a konzuli tanúsítvány kiállításánál a közjegyzőkről szóló törvény⁸ rendelkezései szerint jár el.⁹ Az ilyen típusú tanúsítvány

---

⁴ Erdő Péter (szerk.) Az Egyházi Törvénykönyv - A CodexIurisCanonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal. Budapest: Szent István Társulat. 1985.CIC 20. Kánon 105.

⁵ Union Internationale du Notariat Latin /A Latin Közjegyzők Nemzetközi Uniója/ Feladata a közjegyzőség képviselete nemzetközi intézményeknél, együttműködés és részvétel a nemzetközi intézmények munkájában, jogtudományi kutatás különösen a közjegyzőséggel kapcsolatban, elősegíti a különböző közjegyzőségek együttműködését, támogatja a fiatal demokráciákban kiépülő latin típusú közjegyzőséget. Az UINL-nek jelenleg 75 tagja van. Hazánk 1992 óta vesz részt az UINL munkájában. <https://intra.mokk.hu/index.php?action=stat&id=7> letöltés napja: 2017. augusztus 11.

⁶ Dr. Máté Viktor, Dr. Sajben Tamás: Külföldi közokiratok a magyar közjegyzői eljárásban és a világ közjegyzőinek tevékenysége ennek tükrében (MOKK Budapest, 2013. Második, átdolgozott és bővített kiadás) 353.

⁷ A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény – a továbbiakban: konzuli törvény - 14.§ (1) bekezdés http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0100046.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

⁸ Ktv. 136-147/A.§ http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?dbnum=1&docid=99100041.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

készítésére felhatalmazott konzuli tisztviselők jegyzékét a külpolitikáért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium honlapján közzéteszi. Ebben a jegyzékben azonban Magyarország Szentszéki Nagykövetsége nem szerepel.

Felmerül tehát a kérdés, milyen feladatokat lát el Vatikánban Magyarország Szentszéki Nagykövetsége?

Az alábbi sorokban – a közjegyzői szerepet is bekapcsolva – ezt kívánom néhány mondatban bemutatni.

A nagykövetség¹⁰ feladatai

A nagykövetség feladata kifejezetten diplomáciai, mégpedig céljai között szerepel Magyarországot képviselni az Apostoli Szentszéknél, továbbá bemutatni értékeit, ismertetni a magyar kormány álláspontját, előmozdítani az együttműködést Magyarország és a magyar társadalom intézményei, szervezetei, valamint a Vatikán és az ahhoz kapcsolódó intézmények világa között.

A magyarországi Katolikus Egyház hazánk valóságának szerves részét alkotja, ezért ügyei értelemszerűen megjelennek Magyarország Szentszéki Nagykövetségének munkájában is. Ugyanakkor a magyarországi Katolikus Egyház a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia¹¹ révén saját képvisellel rendelkezik a Szentszéknél, a Pápai Magyar Intézet¹² által. Kérdésemre tehát ezen előbbi tény részben meg is adja a választ.

Az állami külképviselethez, illetve az egyházzal kapcsolódó illetékességi területek tehát természetüknél fogva is különböznek egymástól, a közöttük való együttműködés azonban mégis természetes. „Magyarország Szentszéki Nagykövetsége joggal nevezhető egy ezeréves kapcsolat letéteményesének. A történelem jelentősége és súlya itt jobban érezhető, de a Szentszékkal való kapcsolatainknak van egy olyan sajátossága is, amivel más reláció nem rendelkezhet: a mindenkori pápa személye. Olyan lelki többletről van szó, ami ezt a munkát a hagyományos értelemben vett diplomáciai kapcsolatok fölé emeli. A reláció sajátos jellegéből fakadóan tehát a nagykövetség nem foglalkozik külkereskedelmi, biztonságpolitikai vagy éppen konzuli természetű ügyekkel.

A Rómába látogató magyar állampolgárok konzuli érdekvédelmét a Római Magyar Nagykövetség konzuli osztálya látja el.”¹³

A felülhitelesítés kérdésköre

Magyarországnak nincsen a Vatikánnal releváns kétoldalú megállapodása, és a Vatikán nem részese az

---

⁹ A konzuli törvény 14.§ (1)-(4) bekezdései http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0100046.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

¹⁰ Értsd: Magyarország Szentszéki Nagykövetsége.

¹¹ A magyar katolikus egyház püspökeinek testülete. Tagja minden megyéspüspök és segédpüspök. https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_Katolikus_P%C3%BCsp%C3%B6ki_Konferencia letöltés napja: 2017. augusztus 11.

¹² Pápai Magyar Intézet (Pápai Magyar Egyházi Intézet, továbbiakban PMI): Az 1927-ben alapított Collegium Hungaricum egyik tagozata volt az egyházi osztály. 1940-ben az egyházi tagozatot XII. Pius intézeti rangra emelte. A PMI 1948 és 1964 között az emigrációban lévő papok vezetésével működött. 1964-ben a Szentszék és a Kádár-kormány közötti részleges megállapodás értelmében az emigráns papok átadták a Püspöki Karnak az Intézetet. Ettől kezdve püspöki javaslatra, a Püspöki Kar és az Állami Egyházügyi Hivatal engedélyével egyházmegyes papok és szerzetesek mehettek ki felsőbb tanulmányokra. – https://hu.wikipedia.org/wiki/P%C3%A1pai_Magyar_Int%C3%A9zet letöltés napja: 2017. augusztus 11.

¹³ <http://magyarorszagszentszek.blogspot.hu/p/a-nagykovetseg-feladatai.html> letöltés napja: 2017. augusztus 11.

úgynevezett Apostille egyezménynek¹⁴ sem, így diplomáciai felülhitelesítésre minden esetben szükség van. Mivel a Vatikánban működő Külképviselőten a fentebb ismertetett konzuli hitelesítésre nincs lehetőség – tekintve az állam kis területét, illetve azt a tényt, hogy Rómában elérhető ilyen jogosítványokkal rendelkező külképviseleti hatóság, a közvetlen hitelesítés kivitelezése nem ütközik nehézségekbe – ezért a Római Magyar Nagykövetség rendelkezik ilyen jogosítványokkal.¹⁵

Így, ha a Vatikánban kelt okiratot kívánnak közjegyző előtti eljárásban felhasználni, akkor a Római Magyar Nagykövetség konzuli osztálya által hitelesített okiratok elfogadhatónak tekinthetők.

Pártatlanság és függetlenség

Az első működési elv a pártatlanság és függetlenség elve, amely mind az egyházi jegyzőre, mind pedig a közjegyzőre nézve elsődleges jelentőséggel bír.

„A jegyzői intézményt, mint autonóm és kötelező intézményt III. Ince pápa¹⁶ állította fel, mégpedig azon célból, hogy ez az intézmény védje meg a feleket a bírák esetleges visszaélései ellen. A jegyző munkáját a felektől, a bírótól, az ügyésztől és a kötelékvédőtől¹⁷ egyaránt függetlenül végzi¹⁸. A közjegyző személyéhez szintén kapcsolódó közbizalom¹⁹, a függetlenség és pártatlanság elveinek való feltétlen alárendeltségből is egyenesen következik. Ezen ismérv egyezőséget mutat azzal, hogy a „magyar közjegyző az eljárása során csak a törvénynek van alávetve, és nem utasítható²⁰ (ez a függetlenség minőségi követelménye²¹).”

A magyar közjegyzők alapvető kötelezettségei között is kiemelendő a pártatlanság követelménye. A közjegyző a hatáskörébe tartozó ügyekben részrehajlás nélkül köteles eljárni, azaz ekként pártatlan jogszolgáltatást nyújt.²² A pártatlanság követelménye a bírói hivatásrendhez hasonló kötelezettség, ugyanakkor a közjegyzői tevékenység ex ante kontroll funkciója annak még nagyobb súlyt ad²³. Ezen elvek érvényesülését biztosítja végső soron a személyes hivatásgyakorlás követelménye is (hiszen a fentebbi kötelezettségek alanya is maga a közjegyző, saját személyében)²⁴.

¹⁴ A külügyi közokiratok elismerésének egyszerűsített eljárásáról szóló egyezmény (Hága, 1961.10.05., amelyhez Magyarország 1972. április 18-án csatlakozott) – az egyezmény Magyarországon 1973. január 18-án lett deklarálva. <https://hu.wikipedia.org/wiki/Apostille> letöltés napja: 2017. augusztus 11.

¹⁵ Vö. i.m. Dr. Máté Viktor, Dr. Sajben Tamás: 353-354.

¹⁶ Ince, III. (szül. 1160/61. Gavignana kastély, Campagna, Pápai Állam, Itália - megh. 1216. júl. 16. Perugia), pápa 1198-tól 1216-ig 1215-ben összehívta a fontos negyedik lateráni zsinatot. https://hu.wikipedia.org/wiki/III._Ince letöltés napja: 2017. augusztus 11.

¹⁷ Melyet XIV. Benedek pápa állított fel a *Dei Misericordie* kezdetű apostoli konstitúcióval 1741. november 3-án. A feladata volt, hogy a házasság érvényességének védelmében fellépjen az ügyvédi összejárás vagy hanyagság ellen, a tanúk megvásárlása ellen, illetve különleges fontossággal rendelkezett a kötelékvédő a felek távolléte esetén és kiemelt feladata volt a házasság érvénytelenségét kimondó ítélet elleni fellebbezés.

¹⁸ Hársfai Katalin: Egyházi eljárásjog (Szent István Társulat az Apostoli Szentszék könyvkiadója, Budapest 2006) 98-99.

¹⁹ Lásd 3/2004 PJE határozat indokolásának IV. pontja.

²⁰ Ktv. 2. § (1) bekezdés. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?dbnum=1&docid=99100041.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

²¹ Nemcsik Orsolya <http://jesz.ajk.elte.hu/nemcsik20.html> letöltés napja: 2017. augusztus 11.

²² Molnár Tamás: A közjegyzői szervezet és tevékenységek című előadása, 2016. április 1. http://jog.unideb.hu/documents/dr._molnr_tams_-_kzjegyzoi_szervezet_s_tevkenysgek_04.01-1.ppt letöltés napja: 2017. augusztus 11.

²³ Hársfai Viktória: Megelőző jogvédelem - a közjegyző okiratszerkesztő tevékenysége, *Közjegyzők Közlönye*, 2014. év 2. szám, 37.

²⁴ A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény – a továbbiakban. Ktv. - 2. § (2) bekezdés http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?dbnum=1&docid=99100041.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

A jegyző hatásköreit vizsgálva újabb párhuzamot találhatunk a közjegyző eljárásával abban a tekintetben is, hogy feladata az iratok közhitelessé tétele. A jegyző által készített okiratok kapcsán a CIC expressis verbis kimondja, hogy azok közhitelűek.²⁵

A közhitelű jelleget a CIC kifejezetten azokhoz az okiratokhoz fűzi, amelyeket elejétől a végéig a jegyző készít és aláír. „A közjegyző eljárása során tanúsíthatja, hogy a közhitelességű nyilvántartás adataival megegyezik a kivonat vagy a másolat, továbbá olyan tényeket tanúsíthat, amelyek közhitelességű nyilvántartásba való bejegyzésen alapulnak. Az ilyen tanúsítvány a nyilvántartást vezető szerv által kiállított kivonattal, másolattal vagy bizonyítvánnyal azonos hatályú. A közjegyző a tanúsítványban feltünteti a közhitelességű nyilvántartásba történt betekintés napját, vagy ha a tanúsítványt a nyilvántartást vezető szerv által kiállított hiteles kivonat vagy másolat alapján állítja ki, annak keltét.”²⁶ A közjegyző a Ktv. szerint, a feladatkörében eljárva közokiratot állít ki, okiratokat őriz meg, a felek megbízásából pénzt, értéktárgyat és értékpapírt vesz át a jogosult részére történő átadás végett, a feleket a hatáskörébe utalt eljárásokkal kapcsolatban kioktatással segíti jogaik gyakorlásában és kötelességeik teljesítésében, lefolytatja a hatáskörébe utalt hagyatéki eljárást és egyéb nemperes eljárásokat, valamint jogszolgáltató hatósági tevékenységet végez²⁷.

A szabályozás tehát mind az egyházi jegyző, mind a közjegyző vonatkozásában ugyanazon rendezőelvek mentén szól a közhitelességről.

Kinevezés

A jegyzőt a püspök nevezi ki, de a konkrét ügyekre az officíalistól kap megbízást. Ez eltérést jelent az első nagyobb, egységes megjelenésű, 1917-ben kiadott Egyházi Törvénykönyv szabályozástól, ugyanis abban a bíró jelölte ki a jegyzőt a konkrét ügyre. Ma ez a rendelkezés már hatályát veszítette. A megyéspüspök által kijelölt személyek közül az officíalis választ és nem a bíró. A gyakorlat azt mutatja, hogy célszerű a jegyzői hivatalra helyettest is jelölni, mely szintén rokonítható a közjegyzővel, illetve a közjegyzőhelyettesi funkcióval Elmondható, hogy mint valamennyi tisztség betöltőjének, a jegyzőnek és a közjegyzőnek is vannak helyettesei. A közjegyzőhelyettes az őt alkalmazó közjegyző felelőssége és utasítása mellett önállóan intézi a közjegyzői hatáskörbe utalt eljárásokat. Az egyházmegyei kormányzó nem mozdíthatja el, mert a jegyző hivatala az egyházmegyéhez kötődik. Ezért, ha az egyházmegyei kormányzó el kívánja mozdítani a jegyzőt, akkor ehhez a tanácsadó testület előzetes beleegyezését meg kell szereznie. A bírósági jegyzővel szemben támasztott követelményeket az egyházmegyei jegyzőre is alkalmazni kell. Az irodaigazgató és a jegyző kinevezésének kritériuma, hogy legyen jó hírű, minden gyanún felülálló, valamint előírás, hogy olyan ügyben, ahol egy pap hírneve csorbát szenvedhet, a jegyzőnek papnak kell lennie. A jegyző személyével kapcsolatos kitételek, hogy egészségileg épnek és erkölcsileg feddhetetlennek kell lennie. Amennyiben az illető pap, úgy a papnak nem minősülő jelöltekkel szemben a klerikust előnyben kell részesíteni. A jegyzőség – ugyanúgy, mint a közjegyzői működés is – alapos felkészülést és felkészültséget igényel. Összeférhetetlen a jegyzőséggel néhány bírósági hivatal, illetve szerep. A jegyző nem lehet egyidejűleg bíró, ügyhallgató, kötelékvédő, ügyész vagy tanú.

²⁵ CIC 1437. kánon 2.§i.m. Az egyházi törvénykönyv 967.

²⁶ Ktv. 146.§ (1)-(3) bekezdései. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?dbnum=1&docid=99100041.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

²⁷ Ktv. 1. § (1)-(4) bekezdései http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?dbnum=1&docid=99100041.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

A közjegyzőket az igazságügyi miniszter nevezi ki határozatlan időre.²⁸ A kinevezés normatív feltétele jelenleg a közjegyzők esetében, az országgyűlési képviselők választásán történő választhatóság, valamint az egyetemi jogi végzettség és a jogi szakvizsga megléte, továbbá legalább háromévi közjegyzőhelyettesi vagy bírói, ügyészi, ügyvédi, jogtanácsosi vagy korábbi közjegyzői gyakorlat igazolása. A negatív feltételek körében a törvényi rendelkezések összetettebbek, így a belátási képesség hiányához, illetve csökkenéséhez kapcsolódó intézkedések hatályára, a büntetett előéletre vagy egyébként is bizonyos bűncselekmények elkövetésére, különböző egészségügyi problémákra, esetleges kényszergyógykezelésre, a korábbi hivatalvesztésre (mint súlyosabb fegyelmi jogkövetkezményre), egyébként bizalomvesztésre, valamint esetleges összeférhetetlenségre utalva határozza meg a Ktv. a kinevezés korlátait.²⁹

Mindezekből látható tehát, hogy mind a jegyzői, mind pedig a közjegyzői funkció létesítése egyaránt pozitív, illetve negatív feltételekhez kötött, melyek között sok a hasonlóság.

A jegyző mint „magisteractorum” és a közjegyzői ténytanúsítás

A jegyzőt³⁰ „magisteractorum”-nak, illetve az egyházi bíróság előtti eljárásban „actuarus”-nak hívták, mert ő volt az, aki leírta az eljárási cselekményeket. Tevékenységét tekintve közhivatalnok, akinek alá kell írnia a jegyzőkönyvet, ezzel hitelesíti és igazolja, hogy tartalma megegyezik azzal, amit a jelenlétében mondtak vagy cselekedtek. Ő szerkeszti a jegyzőkönyvet, és őrizi a levéltárban. Lényegét tekintve a jegyző ezen eljárása párhuzamba állítható a közjegyző azon eljárásával, amikor tanúsítványt állít ki tanácskozásról és határozatokról³¹, illetve egyéb jogi jelentőségű tényekről³².

A közjegyzői tanúsítvány kiállítása esetén a törvénynek a közjegyzői okiratokra vonatkozó általános szabályait kell megfelelően alkalmazni, azzal, hogy a közjegyző felelőssége a tanúsítvány, mint közokirat alakításának megtartásáért és a tanúsítvány tartalmi valóságáért áll fenn.

Okiratszerkesztés

A következő egyezőségi pont az egyházi jegyző és a közjegyző hatáskörei között – melynek számbavételét fontosnak tartom – az okiratszerkesztés. A jegyző hatáskörébe tartozik az egyházi bírósági eljárás során keletkezett valamennyi magán-, illetve közokirat szerkesztése. Az okiratszerkesztés – mint a bíróságok szervezetéből kivált notarius publicusok által átvett, állami felhatalmazással ellátott funkció – az érett középkorban (Kr. u. XI. századtól) állandósult feladatként jelent meg a közjegyzőség munkájában³³.

„A közokirati jelleg nem az okirat tartalmától, hanem a keletkezés módjától függ. A közjegyző az aláírási címpéldány felső részén kívül magánokiratot nem készíthet. A Legfelsőbb Bíróság (későbbi Kúria) pedig a 3/2004. számú PJE határozatában egyértelműen arra mutatott rá, hogy a közjegyző közhatalmi

²⁸ Ktv. 16. § (1) bekezdés http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?dbnum=1&docid=99100041.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

²⁹ Ktv. 17. § (1)-(3) bekezdései http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?dbnum=1&docid=99100041.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

³⁰ A jegyzőnek sokféle elnevezése használatos: jegyző, kancellár, titkár.

³¹ Ktv. 136.§ (1) bekezdés f) pontja http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?dbnum=1&docid=99100041.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

³² Ktv. 136.§ (1) bekezdés g) pontja http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?dbnum=1&docid=99100041.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

³³ Szécsényi-Nagy Kristóf: A közjegyzői okirat in: A polgári nemperes eljárások joga (Szerk.: Varga István), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2010. 945-960., i.m. Harsági 39.

tevékenységet gyakorol ezen okiratkészítési tevékenysége során. A szigorú eljárásrend előzetes jogi kontrollt biztosít, az eljárás eredményeként előálló közjegyzői okirat pedig a jogvédelem eszköze, miként kiemelt szerep jut annak a bizonyítás során (Harsági Viktória álláspontját idézve egyfajta „likvid bizonyíték”), sőt akár az esetleges végrehajtás szempontjából³⁴ „³⁵

Láthatjuk tehát azt is, hogy a közjegyzői okiratok szerkesztése kapcsán is felfedezhető a hatáskörök találkozása.

Másolathitelesítés

A jegyző alapvető feladatai közé tartozik, hogy kizárólag az egyházi perek iratanyagáról és az egyházmegyei levéltárban őrzött iratokról adhat ki hiteles másolatot, az egyházi bírósági eljárásban a jegyző másolatot csak a bíró kifejezett hozzájárulásával adhat ki az eljárás során keletkezett iratokról.³⁶

Ez a tevékenység nem a Ktv. 136.§ (1) bek. a) pontja szerinti másolathitelesítéssel, hanem a nemperes eljárásokban történő másolatkiadással (37/2003 IM rend. 13.§ (1) bek.), illetve a közjegyző (közjegyzői levéltár, irattár) által őrzött okiratról hiteles kiadmány (hiteles másolat) kiadásával rokon tevékenység (Ktv. 148. és 168.§).

A közjegyző tanúsítványt állít ki arról, hogy a másolat az előtte eredetiként, vagy hiteles másolatként felmutatott okirattal megegyező.³⁷

Ebben a kontextusban tehát megállapítható a hatáskörbeli eltérés.

Az egyházi jegyző eljárási feladatai

Az egyházi jegyzőre vonatkozó eljárási jogosítványai számos közjegyzői hatáskört is átfognak, lássuk, melyek ezek.

„A Dignitasconnubii³⁸ kezdetű institúció 61. és 62. cikkelyében részletesen felsorolja és szabályozza a jegyző és az irodavezető teendőit. Az institúció előtt ugyanis ezzel kapcsolatban részletes szabályokat csak a Szentszéki Bíróságok Normáiban találtunk. Az egyházi bíróságok előtti bírósági eljárás első fokán például a jegyző jelenléte és aláírása nélkül az eljárási cselekmények semmisek, mivel a közhitelesség a közjegyző

---

³⁴ Harsági Viktória: Megelőző jogvédelem - a közjegyző okiratszerkesztő tevékenysége, Közjegyzők Közlönye, 2014. év 2. szám 35-36. és 39. valamint Harsági Viktória: A jogharmonizáció és a technikai fejlődés hatása az okirati bizonyításra, PhD értekezés, Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2004. 1.

³⁵ Ferenczi Fanni: A közjegyzők jogállása, szervezete, valamint tevékenységének alapjai, különös figyelemmel az egyes közjegyzői nemperes eljárásokra Debreceni Egyetemi Könyvkiadó, Debrecen, 2017. 56-57.

³⁶ CIC 1475. Kánon 2. § i.m. Az egyházi törvénykönyv 989.

³⁷ Ktv. 136.§ (1) bekezdés a) pontja http://net.jogtar.hu/jt/gen/hjegy_doc.cgi?dbnum=1&docid=99100041.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

³⁸ Pontificio Consiglio per i testi legislativi „Dignitasconnubii” Istruzione, 25.01.2005. Citta del Vaticano 2005, Art.61-62.

személyéből fakad”³⁹. A jegyző a bírósági eljárásban leírja a perceseleményeket. A kánonjogi perekben az írásbeliség elve érvényesül, így tehát különösen nagy jelentősége van annak, hogy ami a bíróságon történik, azt dokumentálni kell. A jegyzőkönyvek érvényességéhez a törvény nem kívánja meg, hogy a jegyző írja azokat, csak azt követeli meg, hogy a jegyző aláírása rajta legyen. A CIC 1437. kánonja azt mondja ki, hogy semmis a jegyzőkönyv, ha a jegyző nem írja alá.⁴⁰ A jegyző feladata a bíróságon, hogy hitelesen tanúsítsa, mi történt a jelenlétében, tanúsítsa a másolatoknak az eredeti okiratokkal való megegyezését, informálódjon a perceseleményekről, tájékoztasson arról, hogy az ügy hol tart, a határozatok végrehajtásáról gondoskodjon, jelen van a felek, a tanúk és a szakértő meghallgatásánál, leírja hitelesen a válaszokat a feltett kérdésekre és feljegyez minden említésre méltó dolgot, ami történt. A jegyzőkönyvet a bíróval együtt írja alá, a titkárnak segítséget nyújt a levelek elkészítésénél, előjegyzi a naptárban a perceseleményeket. A legrégebben kinevezett jegyző helyettesíti az irodavezetőt, ha az távol van. „A bírósági eljárásban a jegyző dokumentációs feladatokat lát el. Amikor az eljárásban egyes bíró jár el, akkor a jegyző az, aki gondoskodik az írott szöveg megfogalmazásáról, és aztán ellenjegyzi azt, a bíró aláírása mellett. A jegyzőkönyvet a jegyző a bíró vezetésével írja. A jegyző feladata, hogy a felekkel és a tanúkkal meghatározott eljárásokat közöljön. Az egyházi bírósági eljárás során a tanúk szóban adják elő vallomásukat, nem pedig írásból olvassák fel, kivéve, ha számításokról és számadásokról van szó; ebben az esetben használhatják a magukkal hozott feljegyzéseket.”⁴¹ „A választ a jegyzőnek rögtön írásba kell foglalnia, mégpedig magának a tanúvallomásnak a szavaival, legalábbis ami a per tárgyát közvetlenül érintő dolgokat illeti.”⁴² A jegyző az iratokban köteles kitérni az eskü letételére, elengedésére vagy megtagadására, a felek és mások jelenlétére, a hivatalból pótlólag felvett kérdésekre és általában minden emlékezetre méltó dologra, ami a tanúk kihallgatása során esetleg történt.⁴³ „A kihallgatás végén a tanú számára fel kell olvasni, amit a jegyző a vallomásából írásba foglalt, vagy vissza kell vele hallgattatni, amit vallomásából magnetofonra felvettek, s lehetővé kell tenni a tanú számára, hogy ahhoz hozzátegyen, elvegyen belőle, javítson vagy változtasson rajta. Ezután az iratot a tanúnak, a bírónak és a jegyzőnek alá kell írnia.”⁴⁴ A felek, a tanúk, a szakértők válaszait, az ügyvédek kérdéseit és kifogásait a jegyzőnek írásba kell foglalnia, de röviden és csak annyiban, amennyiben a vitás dolog lényegéhez tartoznak; ezt a vallomástevőknek alá kell írniuk.⁴⁵ Ha szóban történik a fellebbezés, a jegyzőnek írásba kell foglalnia, magának a fellebbezőnek a jelenlétében.⁴⁶

Amint láthattuk, a jegyzőre vonatkozó eljárási jogosultságainak tárháza igen színes és az ismertett közjegyzői hatásköröket is átfogja.

A közjegyzői nemperes eljárások körében a fizetési meghagyás alapján a kötelezett, annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül a közjegyzőnél ellentmondással⁴⁷ élhet.

Előfordulhat, hogy a kötelezett személyesen megjelenik a közjegyzői irodában, hogy ellentmondjon az általa átvett fizetési meghagyásnak. Mivel az elektronikus úton benyújtott fizetési meghagyás központi ügyelosztással, az ország bármely közjegyzőjéhez kerülhet, így előfordul az is, hogy pl. egy nagykanizsai kötelezett Nyíregyházáról kap fizetési meghagyást, de kényelmesebb neki személyesen befáradni egy hozzá közel eső közjegyzői irodába, hogy ellentmondását szóban előadja. Ebben az esetben a közjegyző nyilatkozatát jegyzőkönyvbe foglalja és a fizetési meghagyásban eljáró közjegyző kollegája elektronikus

³⁹ i.m. Dr. Máté Viktor, Dr. Sajben Tamás 354.

⁴⁰ CIC 1437. kánon 1-2. § Minden eljárásban szerepeljen jegyző, és legyenek semmisen azok az iratok, amelyeket a jegyző nem írt alá. A jegyző által készített iratok közhitelek. i.m. Az egyházi törvénykönyv 967.

⁴¹ Vö.: CIC 1566. Kánon i.m. Az egyházi törvénykönyv 1033.

⁴² CIC 1567. kánon 1. §i.m. Az egyházi törvénykönyv 1033.

⁴³ Vö.: CIC 1568. kánoni.m. Az egyházi törvénykönyv 1033.

⁴⁴ CIC 1569. kánon 1-2. §i.m. Az egyházi törvénykönyv 1033.

⁴⁵ CIC 1664. kánoni.m. Az egyházi törvénykönyv 1085.

⁴⁶ CIC 1630. kánon 2.§ i.m. Az egyházi törvénykönyv 1065-1066.

⁴⁷ Fmhtv. 28. § (1) bekezdés http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0900050.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

aktájához csatolja.

A szóban előadott beadványokat a közjegyző foglalja írásba, ami párhuzamba állítható a jegyző azon tevékenységével, amikor a szóban előadott fellebbezést vagy keresetlevelet írásba foglalja. A szóbeli beadvány írásba foglalása nem csak ellentmondás, hanem bármilyen beadvány (fmh kérelem, részletfizetés, kézbesítési vélelem megdöntése, igazolási kérelem, stb) esetében is lehetséges. Erre nem feltétlenül akkor kerül sor rá, ha a fél az eljáró közjegyzőtől távol lakik, hiszen a szóbeli beadvány akár az eljáró közjegyzőnél is előadható. A szóbeli beadvány írásba foglalásának a célja nem annyira az eljáró közjegyzőtől távol lakó ügyfél kényelme, hanem inkább a jogban járatlan ügyfelek részére biztosítani a bírósági panasznaphoz hasonló lehetőséget

A közjegyzőre vonatkozó jelenlegi magyar szabályozás reformja, a bizonyítás felvétel lehetőségének kibővítése erősítené a közjegyző igazságszolgáltatás közreműködőjeként gyakorolt szerepét. Még a keresetlevél benyújtása előtt, a bírósági peres eljárást mintegy megelőzve, és egy esetleges pernyertességet, vagy elvesztességet elővetítve igen gyakori a közjegyző előtti előzetes bizonyítás, az igazságügyi szakértő kirendelése iránti kérelem száma. A perindítást megelőzően, illetve, ha a peres eljárás már folyamatban van, ám a tanúként idézett személy akadályoztatása miatt nem tud megjelenni a bíróság előtt, ekkor a közjegyző közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsító jegyzőkönyvbe rögzíti atanúvallomást. Bár a közvetlenség elvének sérülésével, de az így készült jegyzőkönyv közokiratként érvényesíthető a bizonyítási eszközök körül a bíróság előtt. „A jogviták megelőzésével mintegy a bíróságokat tehermentesítve a közjegyzők kiemelt feladatai közé tartozik jelenleg is a különböző szerződések, illetve jognyilatkozatok közjegyzői okiratba foglalása. A közjegyző okiratszerkesztési tevékenysége – a jogirodalom által elfogadott álláspont szerint – önálló nemperes eljárásnak minősül⁴⁸. „A közjegyzői törvény a ténytanúsításokkal kapcsolatos szabályozásában a nyilatkozat vagy értesítés közléséről úgy fogalmaz, hogy a közjegyző akkor tanúsíthatja, ha a közlés vagy elmaradása jogkövetkezésménnyel járhat.⁴⁹

Az egyházi bírósági eljáráshoz visszakanyarodva a CIC úgy rendelkezik, hogy a bíró elfogadhatja a szóbeli kérést, ha a felperes akadályozva van a keresetlevél betérjesztésében, vagy ha az ügy könnyen kivizsgálható és csekély jelentőségű. A CIC azonban azt is leírja, hogy a bírónak mindkét esetben utasítania kell a jegyzőt, hogy készítsen erről iratot, melyet a felperesnek fel kell olvasni és vele jóvá kell hagyatni. Ez az irat minden jogi hatás tekintetében helyettesíti a felperes által írt keresetlevelet.⁵⁰

Nézzük tehát! Előfordulhat, hogy egy jognyilatkozat érvényessé válásában a jegyzőnek szerepe lehet? Igen, az elkészítés és –esetleges felolvasás, valamint az ügyfél szándékának, akaratának vizsgálatával mindenképpen! A felolvasás elmaradása a Ktv. 131.§ (1) bekezdése szerint nem az okirat érvénytelenségét, hanem közokirati jellegének elvesztését vonja maga után

Levéltár és okiratőrzés

A CIC értelmében az egyházmegyére vagy plébániákra vonatkozó minden okmányt igen gondosan kell őrizni. Minden egyházmegyei hivatalban létesítsenek biztos helyen egyházmegyei levéltárat, ahol az egyházmegyei lelki és anyagi ügyekre vonatkozó okmányokat és iratokat elrendezve és gondosan elzárva

⁴⁸ Rádony Dénes – Reviczky Renáta: Joghézagok egy nemperes eljárásban – Kérdőjelek a közjegyző okiratszerkesztési tevékenysége körül, Közjegyzők Közlönye, 2015. évi 4. szám. 2. és 16.

⁴⁹ Ktv. 142.§ (1) bekezdés http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?dbnum=1&docid=99100041.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

⁵⁰ CIC 1503. kánon 1-2.§ i.m. Az egyházi törvénykönyv 1003.

őrzik. Ezekről az okmányokról leltárt vagy kimutatást kell készíteni az egyes iratok rövid áttekintésével.⁵¹ A levéltárnak zárva kell lennie, kulcsa csak a püspöknek és az irodaigazgatónak legyen hozzá; senki sem léphet a levéltárba a püspök engedélye vagy a hivatalvezető és az irodaigazgató együttes engedélye nélkül. Az érdekelteknek joguk van ahhoz, hogy a természetüknél fogva nyilvános és személyi állapotokra vonatkozó okiratokról írott vagy fénymásolt hiteles másolatot kapjanak személyesen vagy képviselőik útján.⁵²

A levéltárból okiratokat csak rövid időre és a püspök beleegyezésével vagy a hivatalvezető és az irodaigazgató együttes beleegyezésével szabad kivinni.⁵³

A Közjegyzői Levéltárban kell elhelyezni az 1992. január 1-jén, illetve ezt követően hivatalba lépett közjegyző okiratait, nyilvántartásait és hivatali bélyegzőjét, ha a közjegyző szolgálata megszűnt vagy áthelyezték; a 2009. január 1-jét követően érkezett, jogerősen befejezett, nem közjegyzői nemperes eljárásban keletkezett, további intézkedést nem igénylő iratokat az érkezésüket követő öt év elteltével; az elektronikus úton vezetett levéltárban elhelyezett, 2004. július 1-jét követően létrejött okiratok eredeti példányait, ha elkészítésük óta öt év eltelt; az 1992. január 1. napja és 2004. június 30. napja között készült papír alapú okiratok eredeti példányait; a Magyar Országos Közjegyzői Kamara és a területi kamarák maradandó értékű iratait. A közjegyzői levéltár a Magyar Országos Közjegyzői Kamara által fenntartott köztisztviselési levéltár. A közjegyző törvényben szabályozott kötelezettsége az általa készített közjegyzői okirat hiteles kiadománya – a záradéki tanúsítvány kivételével –, valamint a külön jogszabályban meghatározott, a nemperes eljárásban hozott jogerős határozat a Magyar Országos Közjegyzői Kamara elektronikus úton vezetett levéltárában való elhelyezése. Az archiválás alkalmával a közjegyző elkészíti a közokirat digitalizált másolatát, és azt a hivatali elektronikus aláírásával hitelesíti, továbbá az okirat kísérő lapján feltünteti annak jellemző adatait. A közjegyzői levéltár által kezelt okiratokról a levéltáros adhat ki hiteles vagy egyszerű másolatot, kivonatot, bizonyítványt, értesítést, adhat át őrizetben levő okiratot és engedélyezheti az iratokba való betekintést. A közjegyzői levéltár által kezelt, nem e törvényben szabályozott nemperes ügyekben keletkezett iratokról a levéltáros a közjegyzőkre vonatkozó ügyviteli szabályok szerint adhat ki hiteles vagy egyszerű másolatot, és engedélyezheti az iratokba való betekintést. Az ilyen módon kiállított okiratokat a közjegyzői levéltáros írja alá, és látja el a közjegyzői levéltár bélyegzőlenyomatával. Az 1992. január 1-je előtt keletkezett közjegyzői iratok, okiratok, nyilvántartások és hivatali bélyegzők elhelyezésére és kezelésére a bírósági ügyek nyilvántartására és kezelésére vonatkozó szabályok szerint a törvényszékek irattárai kötelesek.

Elmozdíthatóság valamint a tisztség megszűnése

A hivatal betöltése során a jegyzőket a mobilitás, míg a közjegyzői hivatást gyakorlókat a zártság mellett – ami a jogszabály által meghatározott számú közjegyzői székhelyet jelenti – statikusság jellemzi. Ebből a szempontból tehát inkább a különbözőségeket lehet hangsúlyozni. A CIC értelmében az irodaigazgatót és a többi jegyzőt a megyéspüspök szabadon elmozdíthatja hivatalukból. Az egyházmegyei kormányzónak is van ilyen jogosultsága, azonban azt csak a tanácsosok testületének beleegyezésével teheti.⁵⁴ A közjegyzőket az igazságügyi miniszter nevezi ki határozatlan időre. Közjegyzőt a beleegyezése nélkül nem lehet más székhelyre áthelyezni.⁵⁵ A Ktv. lehetőséget biztosít a közjegyzői székhelyeken lévő közjegyzők személyének cseréjére, de csak meghatározott időbeli korlátokkal.⁵⁶

⁵¹ Vö.: CIC 486. kánon 1-3.§ i.m. Az egyházi törvénykönyv 399.

⁵² Vö.: 487. kánon 1-2.§ i.m. Az egyházi törvénykönyv 399.

⁵³ Vö.: CIC 488. Kánon i.m. Az egyházi törvénykönyv 399.

⁵⁴ CIC 485. Kánon i.m. Az egyházi törvénykönyv 397.

⁵⁵ Ktv. 20.§ (1) bekezdés http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?dbnum=1&docid=99100041.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.

⁵⁶ Ktv. 20.§ (2) bekezdése szerint, az érintett egy vagy több területi kamara elnökségének javaslatára a miniszter a közjegyzőket - beleegyezésükkel - pályázat kiírása nélkül kölcsönösen áthelyezheti. Nincs helye kölcsönös áthelyezésnek a közjegyző kinevezését követő 3 éven belül és azon időpontot megelőző 5 éven belül, amikor a

A közjegyzői szolgálat pedig az alább szabályozott módon szűnhet meg.

A jegyző hivatalából való elmozdítása a megyéspüspök joga.

A közjegyzői szolgálat a közjegyzői törvényben rögzített esetekben szűnik meg: a közjegyző felmentéséről szóló határozat a jogerőre emelkedésének napján, a közjegyzői szolgálat megszűnését megállapító határozat jogerőre emelkedésének napján, a közjegyzői fegyelmi bíróság hivatalvesztést, a közjegyző alkalmatlanságát vagy érdemtelenségét megállapító határozat jogerőre emelkedésének napján, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvényben meghatározott öregségi nyugdíjra jogosító legmagasabb öregségi nyugdíjkorhatár, de legalább a 65. életév közjegyző általi betöltésének napján, vagy a közjegyző halálának napján.⁵⁷

Összefoglalás

A római katolikus egyház szervezetrendszerén belül a mai, hagyományos értelemben vett latin típusú közjegyzőség nem létezik. Ám az egyházi „köz”jegyző – e szóhasználatot kizárólag a párhuzamba állítás szemléltetése szempontjából megengedve – és a közjegyző jogintézménye, szerepe és feladatkörei, több szempontból, egymással rokoníthatók, mi több párhuzamba állíthatóak, melyek egyben a közös eredet, fejlődés koncepcióját is alátámaszthatják.

Cikkem azt hivatott bemutatni, hogy miért beszélhetünk mégis egyházi összefüggésben quasi közjegyzői hatáskörrel bíró személyekről? Mindeközben kitér a vatikáni diplomáciai képviselő bemutatására, a nagykövetség feladataira, a felülhitelesítés kérdéskörét is érintve. Az egyházi jegyző és a közjegyző pártatlanság és függetlenség polgári jogelvek szerinti párhuzamba állítására, a kinevezés kérdéskörére, a ténytanúsításra vonatkozó rokonítható jegyekre. Részletesebben taglalja az okiratszerkesztési-, valamint másolathitelesítési szabályokat, bemutatja az egyházi jegyző eljárási feladatait, a levéltár és okiratörzés hasonlatosságait és végül a tisztsegből való elmozdíthatóság és a megszűnés esetköreit.

Civil law notaries within the organization of Roman Catholic Church – Summary

The current, traditional Latin-type civil law notaries do not exist within the organisation of the Roman Catholic Church. However, the ecclesiastical “notary” and the concept, function and activities of the civil law notary may be related, and even made parallel, which may support the idea of some common origin or development. My article discusses the reason why we may still speak of persons having quasi notarial competence within the church. Also, it purports to describe the diplomatic mission of the Vatican, the tasks of the embassy, touching on the issue of legalization as well; moreover, it draws a parallel between the ecclesiastical clerk and the civil law notary from the aspect of civil legal principles, such as impartiality and independence, comparing them also in terms of appointment and similar elements concerning attestations. It covers the rules governing the preparation of instruments and the certification of copies in more detail, as well as the procedural function of the ecclesiastical clerk, the similarities concerning archives and the custody of documents, and finally presents the issue of removability and termination of office.

---

közjegyző betölti azt a kort, amikor a törvény alapján a közjegyzői szolgálat megszűnik.
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?dbnum=1&docid=99100041.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.
⁵⁷ Ktv. 22.§ (1) bekezdésének a-e) pontjai
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?dbnum=1&docid=99100041.TV letöltés napja: 2017. augusztus 11.